

Alex Bengtsson: Rätten till både tro och tvivel

Talare

Alex Bengtsson
Utbildningschef Expo

Datum

7 december 2011

Plats

Riksdagen

Omständigheter

2011 fick Stiftelsen Expo 5 i 12-rörelsens pris till Stig och Sara Wallins minne. Priset mottogs av utbildningschef Alex Bengtsson.

- 1 Jag är här för att å hela Stiftelsen Expos vägnar tacka för denna utmärkelse som för oss är både hedersam och förpliktigande.

Låt mig, kort, förklara varför.

5

När Stig Wallin gick miste om sin Sara kunde den ofattbara och ogreppbara sorgen som en förälder drabbas av när den förlorar sitt barn kunna förvandlas till en vrede som i sin tur skulle kunna omvandlas till ett hat.

- 10 Ett hat baserat på generaliseringar och kollektivt skuldbeläggande. Ett hat där den allra minsta gemensamma nämnaren kan koppla samman helt oskyldiga människor med det hänsynslösa brott som hade begåtts. Ett hat byggt på en fanatisk idé att om att människor är som dom är och gör som dom gör beroende på så enkla ting som hudfärg, etnisk bakgrund eller nationell identitet.

15

Men istället för att halka ner i ett trask av hat var Stig med och drog igång Si12-rörelsen. En rörelse som fungerat och fungerar som en motvikt till hatet, generaliseringarna och det kollektiva skuldbeläggandet.

- 20 Mina vänner. Antirasism handlar om att inte döma på förhand. Att var och en av oss ska få vara dom vi är och inte heller ställas till svars för saker som andra gjort. Bara för att de råkar ha så enkla ting som samma hudfärg, etnisk bakgrund eller nationell identitet som oss.

- 25 Att motivera sitt ”nej” till människor för att vistas i en stad, på en arbetsplats eller i ett land beroende på vad en annan människa har gjort eller för den delen förutfattade meningar är att döma på förhand. Och när den typen av

människosyn blir en sanning i ett samhälle får det som oftast förödande
30 konsekvenser.

Antirasism handlar också om att det finns oerhört få självklarheter. Det vill säga
att man ger plats åt både tro och tvivel. För mig är antirasismen en idé om ett
35 samhälle där olika idéer och lösningar stöts och blöts mot varandra och där våra
olika identiteter, bakgrunder och historier tillsammans bidrar till ett gott hem
för oss alla.

Man kan kalla det mångkultur. Man kan kalla det samexistens. Man kalla det en
insikt om att det går att leva tillsammans.

40

Det handlar inte om ett paradiskt samhälle. Det handlar om idag. Det handlar
om mammor, pappor, barn och allt vad vi är. Vi som lever och kommer leva i
det här landet. Vi kan vara, tycka och tänka olika men genom respekt och att
hela tiden undvika det kollektiva skuldbeläggandet så förhindrar vi de
45 motsättningar som nationalism, rasism och kategoriserande hatläror som
antisemitism, islamofobi, homofobi, afrofofi och antiziganism bygger på.

Det, mina vänner, det är praktisk antirasism.

50 Antirasism handlar avslutningsvis om den fantastiska rätten för en människa att
faktiskt få vara den hon är så hon länge hon inte skadar någon annan. Ingen
politiker, i den här i riksdagen, eller någon annanstans ska komma och tro att
den ska bestämma över en människas identitet. Vi är alla människor bärandes på
mängder av identiteter. Vi är alla föränderliga och befinner oss på var sin
55 livslång resa som startar och tar slut på olika platser. Ibland förutsägbara sådana.
Men som oftast är dessa resor och ändhållplatser till och med mer oförutsägbara
en än resa mellan Kungsbacka station och Frillesås centrum.

I det arbete som vi på Expo bedriver handlar det om att identifiera rasismen och
60 intoleransen. Att sprida kunskap om den så att demokratiska krafter alltifrån
här i riksdagen, till tidningsredaktioner och i klassrummet på högstadieskolan
hemma Frillesås ska kunna bemöta hatpropagandan, generaliseringarna och det
kollektiva skuldbeläggandet.

65 Det var faktiskt i det sistnämnda, i klass 8A:s klassrum på Frillesåskolan 1998,
som jag för första gången kom i kontakt med Expo.

Mycket har förändrats sedan dess. Och en del är detsamma.

70

Om antirasism då för mig var en ilska över fördomar och hat är antirasismen idag en tro på en värld där vi inte dömer varandra på förhand, där det finns plats för både tro och tvivel och där rätten att vi får vara dom vi är grundfundament i samhällen där vi lever tillsammans.

75

Återigen; Stort tack.

Taggar

2010-tal, 2011, Författare, Man

80

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/alex-bengtsson-ratten-till-bade-tro-och-tvivel>

85

90

95

100

105